

Početna Stranica > ... > Sudski Postupci > Uredba o Digitalizaciji – Obavijesti Država Članica > Lithuania

Uredba o digitalizaciji – obavijesti država članica

Sadržaj omogućio

Litva

Litva

Ova stranica sadržava informacije o obavijestima koje države članice dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2023/2844.

1. Nacionalni IT portali za komunikaciju sa sudovima ili drugim tijelima

Javne elektroničke usluge (dalje u tekstu „PES“) informacijskog sustava litavskih sudova (LITEKO): portal e-usluge litavskih sudova (dalje u tekstu „EPP“) ([EPP – Home \(teismas.lt\)](#)).

Građani Republike Litve, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Litvi, osobe sa zakonitim boravištem u Litvi te pravne osobe s poslovnim nastanom u drugim zemljama, kao i strani državljani i njihovi zastupnici, imaju pravo na pristup EPP-u (točka 19.1. Odluke br. 6P-141-(1.1) ravnatelja Nacionalne uprave sudova od 17. rujna 2015. o odobravanju Pravila o pružanju javnih elektroničkih usluga u informacijskom sustavu sudova Republike Litve (dalje u tekstu „Pravila o javnim elektroničkim uslugama u sustavu LITEKO“).

Svrha je sustava LITEKO elektronička obrada podataka o predmetima koji su u tijeku i koji su ispitani pred litavskim sudovima, bilježenje napretka postupka i pružanje usluga medijacije i javnih elektroničkih usluga u skladu s primjenjivim zakonodavstvom (stavak 5. Pravilnika o informacijskom sustavu litavskih sudova, koji je odobren Odlukom br. 6P-112-(1.1) ravnatelja Nacionalne sudske uprave od 28. studenog 2011.) (dalje u tekstu „Pravilnik o sustavu LITEKO“). Usluge su definirane kao javne elektroničke usluge koje sudovi Republike Litve pružaju primateljima usluga putem podsustava LITEKO PES (stavak 3.1. Pravila o javnim elektroničkim uslugama u sustavu LITEKO).

Računu u podsustavu LITEKO PES može se pristupiti pomoću platforme za interoperabilnost državnih informacijskih resursa (SIRIP), koja omogućuje identifikaciju korisnika usluga putem vanjskih sustava, osobne iskaznice s integriranim kvalificiranim digitalnim certifikatima, sustava internetskog bankarstva komercijalnih banaka, osobnog kvalificiranog digitalnog certifikata ili podataka o osobnoj identifikaciji koje je izdao sud (stavak 5. *Pravila o javnim elektroničkim uslugama u sustavu LITEKO*).

Korisnici koji prvi put koriste podsustav LITEKO PES moraju se upoznati s pravilima kojima se uređuje njegovo korištenje putem Priručnika za korisnike usluga, koji je dostupan na računu primatelja usluge (dalje u tekstu „korisnički priručnik“) i pravilima koja su u njemu utvrđena te se moraju koristiti uslugama samo u granicama prava dodijeljenih korisniku tako da podsustavu LITEKO PES dostave točne podatke o primatelju usluge, korisniku usluge i druge podatke koji su potrebni za pružanje usluga i koje korisnik usluge može uređivati. Ako se ti podaci promjene, korisnik usluge mora ažurirati račun najkasnije sljedećeg radnog dana te dostaviti dokumente podsustavu LITEKO PES u formatu utvrđenom u korisničkom priručniku koji je čitljivi podsustavu te ne smije poduzimati bilo kakve radnje kojima je cilj izmjena, ometanje ili drukčije narušavanje funkcioniranja tog podsustava te kršenja prava i legitimnih interesa trećih strana.

2. Nacionalno pravo o videokonferenciji u građanskim i trgovačkim stvarima

Korištenje videokonferencije u građanskim i trgovačkim stvarima uređeno je:

1. člankom 175.² Zakona o građanskom postupku Republike Litve, Upotreba videokonferencijskih tehnologija
2. člankom 34. stavcima 7. i 8. Zakona o sudovima Republike Litve (dalje u tekstu „Zakon o sudovima”)
3. Odlukom br. 1R-309 ministra pravosuđa Republike Litve od 7. prosinca 2012. (kako je izmijenjena Odlukom br. 1R-355 ministra pravosuđa Republike Litve od 29. listopada 2020.), kojom se odobrava opis postupka upotrebe videokonferencijskih tehnologija u građanskim i upravnim stvarima (dalje u tekstu „Opis koji je odobrio ministar pravosuđa”)
4. Odlukom br. 13p-156-(7.1.2.) Sudbenog vijeća od 28. studenog 2014. kojom se odobrava opis postupka upotrebe opreme za videokonferenciju tijekom sudskog postupka („Opis”)
5. preporukama o sudskim raspravama na daljinu (dalje u tekstu „Preporuke”) koje je Sudbeno vijeće donijelo odlukom iz zapisnika od 27. kolovoza 2021.

Sudovi mogu održavati videokonferenciju u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2023/2844. Nisu dostupni podaci o pravima drugih institucija na održavanje videokonferencije u skladu s člankom 5. Uredbe.

Prisutnost sudionika u postupku i saslušanje svjedoka putem tehnologije za videokonferenciju i/ili telekonferenciju mogu se organizirati na vlastitu inicijativu suda nakon što ocijeni svoju prikladnost i sposobnost da organizira raspravu upotrebom tehnologije za videokonferenciju i/ili telekonferenciju, kao i mogućnosti sudionika da prisustvuju raspravi putem tehnologije videokonferencije i/ili telekonferencije (*točka 7. Opisa koji je odobrio ministar pravosuđa*).

Sudovi se uglavnom koriste platformom Zoom ili opremom za videokonferenciju instaliranom na sudu.

Vrstu konferencije (videokonferencija ili telekonferencija) i posebnu tehnologiju za videokonferenciju (centralizirana oprema suda za videokonferenciju („centralizirana sudska oprema”), Zoom, Microsoft Teams, fiksni ili mobilni telefon itd.) odabire, organizira i njome upravlja sudac koji vodi predmet, uzimajući u obzir okolnosti predmeta, videokonferencijsku tehnologiju dostupnu sudu i njezinu dostupnost te pristup sudionika u postupku relevantnoj tehnologiji.

S obzirom na potrebu da se osigura elektronička sigurnost podataka koji se pružaju u sudskim postupcima na daljinu, preporučuje se upotreba videokonferencijskih tehnologija koje je Nacionalni centar za kibernetičku sigurnost ocijenio i priznao kao sigurne, pri čemu koliko je to moguće treba dati prednost:

- centraliziranoj sudskoj opremi
- platformi Zoom na temelju licencija dodijeljenih sudovima (putem sudskog računara) (*točke 3.2. i 3.3. preporuka*).

Sudionik u postupku može izraziti svoja stajališta o saslušanju predmeta informacijskom i elektroničkom komunikacijskom tehnologijom (putem videokonferencije, telekonferencije itd.) u bilo kojem postupovnom aktu koji podnese (članak 111. stavak 2. točka 6. Zakona o građanskom postupku).

Tijek sudske rasprave snima se kao audiozapis u skladu s postupkom predviđenim postupovnim pravom. U svrhu snimanja i istraživanja dokaza sud može snimiti i videozapis, snimku i fotografije u skladu s postupkom utvrđenim postupovnim pravom ili upotrijebiti bilo koju drugu tehničku opremu (članak 38. stavak 3. Zakona o sudovima).

Svaka usmena rasprava snima se kao audiozapis rasprave (članak 168. Zakona o građanskom postupku). Osobe uključene u postupak imaju pravo pristupiti audiozapisu sudske rasprave (članak 168. stavak 4. Zakona o građanskom postupku) u skladu s postupkom utvrđenim u pravnim aktima kojima se uređuje postupak pristupa spisu iz kaznenih i građanskih predmeta te predmeta upravnih kaznenih djela i prekršaja (*stavak 6. Postupka za snimanje audiozapisa sa sudskih rasprava odobrenog Odlukom br. 13P-22-(7.1.2.) Sudbenog vijeća od 14. veljače 2014. (dalje u tekstu „Odluka”)*).

Audiozapisi sa sudskih rasprava čuvaju se i arhiviraju u skladu s postupkom utvrđenim zakonom. Audiozapisi sudske rasprave treba zaštititi od neovlaštene uporabe, kopiranja, uređivanja i uništavanja (točke 9. i 11. Opisa

zahtjeva za audiozapise sa sudskih rasprava za bilježenje tijekom sudskih rasprava koji je odobren Odlukom br. 1R-314 ministra pravosuđa Republike Litve od 11. prosinca 2012.).

Audiozapis javne rasprave snimljen stacionarnim uređajem za snimanje zvuka automatski se prenosi s uređaja u sustav LITEKO, osim ako se iz tehničkih razloga audiozapis ručno prenosi s lokalnog poslužitelja suda u sustav.

Audiozapis javne rasprave snimljen mobilnim uređajem za snimanje zvuka ručno se prenosi u informacijski sustav.

Audiozapis zatvorene rasprave, kao i audiozapis prenesen u sustav u skladu sa zahtjevima utvrđenima zakonodavstvom o arhiviranju predmeta, snima se na računalnom mediju (CD-ROM itd.), čime se osigurava zaštita od svake izmjene ili uništenja audiozapisa koji se na njemu nalazi. Taj se medij prilaže spisu predmeta i obrađuje u skladu s postupkom utvrđenim zakonom (*točke 12., 13. i 15. Odluke*).

Sud stranci jamči pravo na djelotvornu pomoć odvjetnika/pravnog pomoćnika u svim sudskim postupcima, uključujući povjerljivost komunikacije sa sudionikom koji se zastupa. Ako odvjetnik/pravni pomoćnik i stranka nisu fizički prisutni na istom mjestu, sud može primijeniti sljedeće ili druge mjere:

- na zahtjev odvjetnika/pravnog pomoćnika i stranke/okrivljenika sud (član osoba kojeg je imenovao sud) može ih premjestiti u zasebnu virtualnu sobu u kojoj mogu povjerljivo raspravljati o strategijama obrane i drugim pitanjima (na primjer licencirani softver Zoom ima tu funkciju (zasebne sobe)), a nakon toga se vraćaju u okruženje glavne rasprave
- može se najaviti stranka, pri čemu se kamere i mikrofoni isključuju, a klijentu/okrivljeniku dopušteno je telefonom komunicirati s odvjetnikom/pravnim pomoćnikom. Ako su odvjetnik/pravni pomoćnik i stranka fizički prisutni na istom mjestu, mogu zatražiti stanku. Tijekom stanke isključuju mikrofoni i videokameru te se nakon stanke vraćaju u okruženje glavne rasprave.

Ako se osoba nalazi u prostorijama pod nadzorom tijela javne vlasti (pritvor, zatvor itd.), ima pravo zatražiti stanku u postupku tijekom koje će svi službenici napustiti prostoriju, ostavljajući predmetnu osobu i njezina branitelja same (mikrofon i kamere također su isključeni) (*točka 5.13. Preporuka*).

Videokonferencija se organizira i održava u skladu s postupkom utvrđenim u poglavlju II. Zakona o građanskom postupku pod naslovom „Organizacija i vođenje videokonferencije”, poglavlju II. Opisa koji je odobrio ministar pravosuđa pod naslovom „Organizacija sudskog postupka putem videokonferencijskih tehnologija” te stavcima od 3. do 5. Preporuka.

Može se upotrebljavati automatska tehnologija pretvaranja govora u tekst.

Prije izdavanja naloga sud pred kojim se vodi postupak kontaktira osobu koju je imenovalo tijelo (sud, državno odvjetništvo, litavska zatvorska služba) kojoj je upućen zahtjev za organizaciju videokonferencije tijekom postupka, koja je odgovorna za upotrebu videokonferencijske opreme, njezino održavanje i organizaciju videokonferencija, o mogućnosti organiziranja videokonferencije te se dogovaraju o mjestu održavanja, datumu i vremenu videokonferencije.

Sud odabire tijelo (sud, državno odvjetništvo, tijelo zatvorske službe) kojem šalje zahtjev za organizaciju videokonferencije tijekom postupka, uzimajući u obzir boravište (lokaciju) osobe koja se ispituje i/ili sposobnost osobe koja se ispituje da dođe na mjesto zakazane videokonferencije.

Ako sud i/ili tijelo kojem sud podnosi zahtjev za organizaciju videokonferencije nema opremu za videokonferenciju, u tom slučaju podnosi zahtjev sudu okruga iz njegova područja nadležnosti, drugom sudu ili bilo kojem drugom tijelu s potrebnom mobilnom opremom za videokonferenciju za korištenje takve opreme za provođenje ispitivanja putem videokonferencije. Mobilna oprema za videokonferenciju stavlja se na raspolaganje i vraća sudu i/ili tijelu kojem sud podnosi zahtjev za organizaciju videokonferencije u skladu s postupkom utvrđenim zakonom (*točke 7. i 8. Opisa*).

Ako sudionik u postupku obavijesti sud da ne pristaje na raspravu na daljinu ili da nema tehničku sposobnost za sudjelovanje putem videokonferencijske tehnologije koju je naveo sud, sud može organizirati hibridnu raspravu na daljinu i pozvati tu osobu da osobno prisustvuje raspravi.

Pri procjeni sposobnosti sudionika u postupku da sudjeluju na raspravi putem videokonferencijske tehnologije

preporučuje se da se u obzir uzmu sljedeće okolnosti (popis nije konačan):

- tehnička sredstva koja su na raspolaganju pojedincu (ako su takve informacije dostupne sudu)
- položaj ranjivih skupina sudionika u postupku (maloljetnici, osobe s invaliditetom itd.) zbog kojih osoba ne može samostalno i/ili u potpunosti sudjelovati u postupku putem videokonferencijske tehnologije (točke 3.8. i 3.9. preporuka).

Za utvrđivanje identiteta osoba prisutnih na raspravi:

sudionik koji sudjeluje na raspravi putem videokonferencijske tehnologije mora se identificirati i pokazati svoju identifikacijsku ispravu tako da je sud može usporediti s ovjerenom preslikom podnesenom sudu u skladu s postupkom utvrđenim zakonom

sudionik koji sudjeluje na raspravi putem videokonferencijske tehnologije mora se pridružiti raspravi s pomoću podataka za prijavu koje je dostavio sud, identificirati se i pročitati sljedeće podatke koje je zatražio sud: osobni identifikacijski broj (njegov dio), broj potvrde odvjetnika/pravnog pomoćnika, oznaku koju je dodijelio sud i/ili druge podatke koji omogućuju identifikaciju osobe (točka 9. Opisa koji je odobrio ministar pravosuđa).

Identitet osobe ispitane putem videokonferencije može se utvrditi i drugim sredstvima odlukom suda koji upućuje zahtjev (točka 13. Opisa).

Videokonferencija u sudskim postupcima organizira se i održava u skladu sa zakonom propisanim pravilima sudskog postupka i postupkom za organizaciju i provođenje videokonferencije te upotrebu opreme za videokonferenciju utvrđenima u Opisu i drugim pravnim aktima (točka 4. Opisa).

Stranke imaju pravo uvida u spis predmeta (uključujući elektronički spis), sastavljati i primati izvratke i preslike (digitalne primjerke) tog spisa, podnositi prigovore i dokaze, sudjelovati u ispitivanju dokaza, postavljati pitanja drugim osobama uključenima u postupak, svjedocima i vještacima, podnositi zahtjeve, usmeno i pisano se očitovati sudu, iznijeti svoje argumente i očitovanja o svim pitanjima koja su se pojavila tijekom postupka, protiviti se zahtjevima, argumentima i očitovanjima drugih stranaka uključenih u postupak, pribavljati ovjerene preslike (digitalne primjerke) presuda, rješenja ili odluka suda, podnositi žalbe protiv presuda i rješenja suda te ostvarivati sva druga postupovna prava koja su strankama dodijeljena u skladu sa Zakonom o građanskom postupku (članak 42. stavak 1. Zakona o građanskom postupku).

Predsjedatelj rasprave objašnjava, u skladu s postupkom utvrđenim u Zakonu o građanskom postupku, strankama, trećim osobama i njihovim pravnim zastupnicima koji sudjeluju na raspravi, njihova postupovna prava i obveze, osim ako stranke ili treće strane vode predmet preko zastupnika sa sveučilišnom diplomom prava (članak 243. Zakona o građanskom postupku).

Osobe koje ne govore službeni jezik imaju pravo na sudjelovanje u sudskom postupku putem tumača (članak 8. stavak 2. Zakona o sudovima Republike Litve, članak 11. stavak 2. Zakona o građanskom postupku).

Prema potrebi, sud koji upućuje zahtjev i tijelo primatelj zahtjeva mogu se uzajamno dogovoriti o mjerama za zaštitu osobe koja će biti ispitana i osigurati da osobi koja će biti ispitana pomaže tumač, ako je to potrebno (točka 12. Opisa).

Ako je u sudski postupak uključen tumač, trebao bi u svakom trenutku tijekom rasprave imati odgovarajući vizualni kontakt sa sudionikom u sudskom postupku čiji se jezik prevodi (točka 5.14. Preporuka).

Kad odlučuje o predmetu, sud je dužan izravno ispitati dokaze u predmetu, odnosno razgovarati s osobama uključenima u postupak, saslušati izjave svjedoka i ispitati mišljenja vještaka te pisane, materijalne i druge dokaze (članak 235. stavak 1. Zakona o građanskom postupku).

Osobe koje imenuje tijelo (sud, državno odvjetništvo, tijelo zatvorske službe) od kojeg je istražni sud zatražio organizaciju videokonferencije tijekom postupka i koje su odgovorne za upotrebu i održavanje videokonferencijske opreme te organizaciju videokonferencije zajedno s drugim predstavnicima tog tijela koji sudjeluju u ispitivanju putem videokonferencije također moraju omogućiti ispitaniku da iznese dokaze i osigurati njihovo prosljeđivanje sudu pred kojim se vodi postupak (točka 10.4. Opisa).

Osoba koja se ispituje putem videokonferencije može sudu podnijeti dokaze poštom, telefaksom, putem portala

za elektroničke usluge litavskih sudova (e-court.lt) ili preko predstavnika tijela (suda, državnog odvjetništva, tijela zatvorske službe) od kojeg je istražni sud zatražio da organizira videokonferenciju u sudskom postupku i koji sudjeluje na raspravi putem videokonferencije ili na drugi način predviđen zakonom (točka 13.¹ Opisa).

Na kraju rasprave putem videokonferencije predstavnik tijela (suda, državnog odvjetništva, tijela u okviru zatvorske službe) od kojeg je istražni sud zatražio organizaciju videokonferencije u sudskom postupku najkasnije sljedećeg radnog dana sastavlja potvrdu koristeći se predloškom iz Priloga Opisu, zajedno s prisegom ili obvezom koju je potpisala osoba koja se ispituje (ako je osoba koju treba ispitati dužna položiti prisegu ili potpisati obvezu) i dostavljenim dokazima, koji se podnose sudu pred kojim se vodi postupak (točka 14. Opisa).

Ako se tijekom rasprave na daljinu pojavi potreba za podnošenjem dokumenata ili dokaza koji se nisu mogli dostaviti prije datuma rasprave, sud odlučuje o podnošenju i prihvaćanju u skladu s postupovnim pravom. Trebalo bi uvesti mjere kako bi se osiguralo da svi sudionici mogu vidjeti i/ili čuti materijale podnesene tijekom rasprave na daljinu. U takvim se slučajevima može odlučiti sljedeće, primjerice:

- odgoditi raspravu i odrediti rok do kojeg sudionik u sudskom postupku mora dostaviti dokumente i materijalne dokaze u skladu s propisanim postupkom (putem sudskog ureda, poštom, putem EPP-a)
- ako su svi sudionici u postupku korisnici EPP-a, može se proglasiti stanka i narediti da se dokumenti bez odgode unesu putem EPP-a u spis predmeta kako bi se rasprava mogla nastaviti istog dana nakon uvida u dokumente
- odlukom suda u određenom predmetu, u kojem nisu svi sudionici u postupku korisnici EPP-a, može se proglasiti odgoda kako bi se stranci omogućilo podnošenje dokumenata sudu e-poštom i/ili kako bi se sudu omogućilo prosljeđivanje dokumenata na uvid drugim sudionicima u postupku na adresu e-pošte koju su naveli, nakon procjene sigurnosnih aspekata predmeta, uključujući zaštitu osobnih podataka, i mogućih rizika (točka 5.11. Preporuka).

Kad se svjedok ili drugi sudionik u postupku ispituje na daljinu, sudu se savjetuje da osigura da se na sudionika ne utječe neopravdano i da se ne upotrebljavaju neovlaštena sredstva. Sud može, ako je to potrebno i u skladu s tehničkim sposobnostima sudionika u postupku, poduzeti sljedeće ili druge mjere:

- zatražiti pregled prostorija iz kojih pojedinac sudjeluje u postupku kamerom, uz kružni prikaz (tj. provodi se provjera na daljinu). U tom se slučaju preporučuje da se ispune sljedeća dva uvjeta:
 1. sudionika se unaprijed upozorava da će sud primijeniti takvu mjeru kako bi se spriječilo kršenje zahtjeva zaštite osobnih podataka
 2. sudionika se unaprijed upozorava da kamera koja se koristi mora biti mobilna. Sud može zahtijevati da se te radnje provedu u bilo kojem trenutku tijekom postupka
- sudionika se podsjeća na zabranu korištenja elektroničkih sredstava komunikacije i preporučuje se zaključavanje iznutra (zatvaranje) vrata prostorije iz kojih sudjeluje u postupku. Prije rasprave na daljinu osobu bi trebalo obavijestiti da prostorije iz kojih će sudjelovati u postupku moraju biti odvojene (ne mogu služiti kao prolaz). Osim toga, može se zatražiti da videokamera bude okrenuta prema vratima tijekom cijele rasprave, a
- od osobe se može zatražiti da obavlja ergonomske radnje tako da se osigura da kamera prikazuje sudionika do struka, tj. da se osim lica mogu vidjeti i ruke i neposredno okruženje
- od osobe se može zatražiti da se smjesti dalje od videoprikaza kako bi se spriječilo čitanje sa zaslona (točka 5.12. Preporuka).

Upotrebljavaju se videokonferencijske tehnologije koje je Nacionalni centar za kibernetičku sigurnost evaluirao i koje su priznate kao sigurne, certificirane i licencirane, pri čemu se, koliko je to izvedivo, najviše daje prednost:

- centraliziranoj sudskoj opremi
- platformi Zoom.

3. Nacionalno pravo o videokonferenciji u kaznenim stvarima

Korištenje videokonferencije u kaznenim stvarima uređeno je:

1. člankom 8.² Zakona o kaznenom postupku Republike Litve (dalje u tekstu „ZKP“).
2. člankom 34. stavcima 7. i 8. Zakona o sudovima;
3. Opisom;

4. opisom postupka upotrebe videokonferencijskih tehnologija u kaznenim stvarima, odobrenim Odlukom br. 1R-183 ministra pravosuđa Republike Litve od 31. svibnja 2021. (dalje u tekstu „Opis za kaznene stvari“),
5. Preporukama.

U iznimnim slučajevima, kada nije moguće osigurati razmatranje predmeta u redovnom postupku koji utvrđuje ZKP, rasprave i sudjelovanje stranaka u postupku, svjedoka, vještaka, stručnjaka, tumača i drugih osoba uključenih u postupak, mogu se, ako je to tehnički izvedivo, osigurati korištenjem informacijske i elektroničke komunikacijske tehnologije (putem videokonferencije) ako je razumno pretpostaviti da će to dovesti do bržeg razmatranja predmeta, ne dovodeći u pitanje potpunu i objektivnu istragu svih okolnosti predmeta i prava sudionika u postupku. O tom pitanju obično odlučuje sud rješenjem prije rasprave. Protiv ovog rješenja nije dopušten pravni lijek. Odredbe ove točke ne primjenjuju se u slučajevima u kojima se tužitelj, žrtva i/ili njezin zastupnik, okrivljenik, njegov pravni zastupnik i/ili branitelj, građanskopravni tužitelj, građanskopravni tuženik i/ili njihovi zastupnici protive upotrebi informacijske i elektroničke komunikacijske tehnologije (videokonferencije) za vođenje rasprave u predmetu (*članak 8.² stavak 2. ZKP-a*).

Sudac, državni odvjetnik i istražni službenik moraju dati upute sudionicima u postupku o njihovim postupovnim pravima i osigurati njihovu sposobnost ostvarivanja tih prava (*članak 45. ZKP-a*).

Sud donosi odluku o upotrebi videokonferencijske tehnologije u kaznenom postupku te sudionicima u postupku iz članka 8.² stavka 2. Zakona o kaznenom postupku objašnjava da se mogu usprotiviti upotrebi videokonferencijske tehnologije za održavanje rasprave (*točka 16. Opisa za kaznene stvari*).

Kazneni postupak i prisutnost sudionika u sudskim postupcima putem videokonferencijske tehnologije mogu se organizirati na vlastitu inicijativu suda ili na zahtjev sudionika, koji se može podnijeti sudu u pisanom obliku ili usmeno iznijeti na raspravi. Svjedoci, vještaci, stručnjaci, tumači i druge osobe uključene u postupak podnose zahtjev za sudjelovanje na raspravi putem videokonferencijske tehnologije (*točka 6. Opisa za kaznene stvari*).

Prije izdavanja naloga sud pred kojim se vodi postupak kontaktira osobu koju je imenovalo tijelo (sud, državno odvjetništvo, litavska zatvorska služba) kojoj je upućen zahtjev za organizaciju videokonferencije tijekom postupka, koja je odgovorna za upotrebu i održavanje opreme za videokonferenciju te organizaciju videokonferencija, o mogućnosti organiziranja videokonferencije te se dogovaraju o mjestu održavanja, datumu i vremenu videokonferencije.

Sud odabire tijelo (sud, državno odvjetništvo, tijelo zatvorske službe) kojem šalje zahtjev za organizaciju videokonferencije tijekom postupka, uzimajući u obzir boravište (lokaciju) osobe koja se ispituje i/ili sposobnost osobe koja se ispituje da dođe na mjesto zakazane videokonferencije.

Ako sud i/ili tijelo kojem sud podnosi zahtjev za organizaciju videokonferencije nema videokonferencijsku opremu, u tom slučaju podnosi zahtjev sudu okruga iz njegova područja nadležnosti, drugom sudu ili bilo kojem drugom tijelu s potrebnom mobilnom videokonferencijskom opremom za korištenje takve opreme radi provođenja ispitivanja putem videokonferencije. Mobilna videokonferencijska oprema predaje se sudu i/ili tijelu koje sud zatraži da organizira videokonferenciju kako bi se upotrijebila i vratila u skladu s postupkom utvrđenim zakonom (*točke od 6. do 8. Opisa*).

Ako sudionik u postupku obavijesti sud da ne pristaje na raspravu na daljinu ili da nema tehničku sposobnost za sudjelovanje putem videokonferencijske tehnologije koju je naveo sud, sud može organizirati hibridnu raspravu na daljinu i pozvati tu osobu da osobno prisustvuje raspravi.

Pri procjeni sposobnosti sudionika u postupku da sudjeluju na raspravi putem videokonferencijske tehnologije preporučuje se da se u obzir uzmu sljedeće okolnosti (popis nije konačan):

- tehnička sredstva koja su na raspolaganju pojedincu (ako su takve informacije dostupne sudu)
- položaj ranjivih skupina sudionika u postupku (maloljetnici, osobe s invaliditetom itd.) zbog kojih osoba ne može samostalno i/ili u potpunosti sudjelovati u postupku putem videokonferencijske tehnologije (*točke 3.8. i 3.9. preporuka*).

Sud bi stranci trebao jamčiti pravo na djelotvornu pomoć odvjetnika/pravnog pomoćnika u svim sudskim postupcima, uključujući povjerljivost komunikacije sa sudionikom kojeg zastupa. Ako odvjetnik/pravni pomoćnik i stranka nisu fizički prisutni na istom mjestu, sud može primijeniti sljedeće ili druge mjere:

- na zahtjev odvjetnika/pravnog pomoćnika i stranke/okrivljenika sud (član osoblja kojeg je imenovao sud) može ih premjestiti u zasebnu virtualnu sobu u kojoj mogu povjerljivo raspravljati o strategijama obrane i drugim pitanjima (na primjer licencirani softver Zoom ima tu funkciju (zasebne sobe)), a nakon toga se vraćaju u okruženje glavne rasprave
- može se najaviti stanke, pri čemu se kamere i mikrofoni isključuju, a klijentu/okrivljeniku dopušteno je telefonom komunicirati s odvjetnikom/pravnim pomoćnikom. Ako su odvjetnik/pravni pomoćnik i stranka fizički prisutni na istom mjestu, mogu zatražiti stanku. Tijekom stanke isključuju mikrofon i videokameru te se nakon stanke vraćaju u okruženje glavne rasprave.

Ako se osoba nalazi u prostorima pod nadzorom tijela javne vlasti (pritvor, zatvor itd.), ona ima pravo zatražiti stanku u postupku tijekom koje će svi službenici napustiti prostoriju, a samo će predmetna osoba i njezin branitelj ostati (mikrofon i kamere također su isključeni) (*točka 5.13. Preporuka*).

Ako dijete sudjeluje na raspravi, njegovi pravni zastupnici obavješćuju se o raspravi koja će se održati putem videokonferencijske opreme ili druge tehnologije na daljinu, u skladu s postupkom predviđenim ZKP-om. Pravni zastupnik mora se, po zaprimanju poziva, pojaviti pred istražnim službenikom, državnim odvjetnikom, sucem i sudom te poštovati utvrđeni postupak tijekom istrage prije suđenja i rasprave na sudu (članak 54. stavak 2. ZKP-a).

Najbolji interes djeteta mora se uzeti u obzir u skladu s postupkom utvrđenim u ZKP-u, primjerice: na ispitivanju djeteta svjedoka ili djeteta žrtve u svakom trenutku, kao i na ispitivanju maloljetnog svjedoka ili maloljetne žrtve kaznenih djela protiv ljudskog života, zdravlja, slobode, spolnog samoodređenja i nepovredivosti, djeteta i obitelji te radi ostvarivanja koristi od prostitucije maloljetnika ili sudjelovanja maloljetnika u prostituciji ili u drugim slučajevima na zahtjev sudionika u postupku ili na prijedlog istražnog službenika, državnog odvjetnika ili istražnog suca, mora biti prisutan psiholog kako bi pomogao u ispitivanju maloljetnika uzimajući u obzir njegovu društvenu i psihološku zrelost, kao i predstavnik državne institucije za zaštitu prava djeteta, kako bi iz druge prostorije promatrao poštuju li se prava maloljetnog svjedoka ili maloljetne žrtve tijekom ispitivanja. Predstavnik državne institucije za zaštitu prava djeteta može postaviti pitanja osobi s kojom se vodi razgovor i podnijeti zahtjeve u vezi s ispitivanjem. Zastupnik maloljetnog svjedoka ili maloljetne žrtve ima pravo sudjelovati u ispitivanju tek nakon što se utvrdi da neće utjecati na maloljetnika (*članak 186. stavak 3. ZKP-a*).

Na zahtjev stranaka u postupku ili na inicijativu istražnog službenika, državnog odvjetnika ili istražnog suca, na ispitivanju maloljetnog osumnjičenika mora sudjelovati psiholog koji pomaže u ispitivanju maloljetnika uzimajući u obzir njegovu socijalnu i psihološku zrelost i/ili predstavnik državne ustanove za zaštitu prava djeteta, koji tijekom ispitivanja prati poštuju li se prava maloljetne osumnjičene osobe (*članak 188. stavak 5. ZKP-a*).

Sudjelovanje branitelja obvezno je u istrazi predmeta koji se odnose na djela u kojima je maloljetnik osumnjičen ili optužen za sudjelovanje (*članak 51. stavak 1. točka 1.*).

Zabranjeno je objavljivanje podataka o maloljetnim osumnjičenicima i žrtvama (*članak 177. stavak 1. ZKP-a*).

Audiovizualna snimka mora se napraviti tijekom istrage ili sudske rasprave u skladu s postupkom iz članka 8.² ZKP-a. Snimka se prilaže zapisniku o postupovnoj radnji ili prijepisu sudske rasprave i sastavni je dio zapisnika/prijepisa, dok se postupovni akti dostavljaju u skladu s postupkom iz članka 8.¹ ovoga Zakona (članak 8.² stavak 6. ZKP-a).

Audiozapis snimljen u kaznenim predmetima prilaže se prijepisu s rasprave tako što se prenosi u sustav LITEKO ili snima na računalni medij u skladu s postupkom utvrđenim u Opisu postupka za snimanje audiozapisa sa sudskih rasprava koji je odobren Odlukom br. 13P-22-(7.1.2.) Sudbenog vijeća od 14. veljače 2014. (dalje u tekstu „Odluka”) i čini sastavni dio prijepisa, a sudionici u postupku imaju pravo pregledati audiozapis i dobiti primjerak istog u skladu s postupkom predviđenim zakonom.

Audiozapis javne rasprave snimljen stacionarnim uređajem za snimanje zvuka automatski se prenosi s uređaja u informacijski sustav litavskih sudova, osim ako se iz tehničkih razloga audiozapis ručno prenosi s lokalnog poslužitelja suda u sustav.

Audiozapis javne rasprave snimljen mobilnim uređajem za snimanje zvuka ručno se prenosi na u informacijski sustav.

Audiozapis zatvorene rasprave, kao i audiozapis prenesen u sustav u skladu sa zahtjevima utvrđenima zakonodavstvom o arhiviranju predmeta, snima se na računalnom mediju (CD-ROM itd.), čime se osigurava zaštita od svake izmjene ili uništenja audiozapisa koji se na njemu nalazi. Taj se medij prilaže spisu predmeta i obrađuje u skladu s postupkom utvrđenim zakonom (*točke 12., 13. i 15. Odluke*).

Osobama je omogućen pristup audiozapisima snimljenima u predmetima koji se vode pred sudom u skladu s postupkom utvrđenim u pravnim aktima kojima se uređuje postupak pristupa spisu u kaznenim i građanskim stvarima te slučajevima upravnih kaznenih djela i upravnih prekršaja (*točke 5. i 6. Odluke*).

Audio i videozapisi snimljeni putem videokonferencijske tehnologije pohranjuju se u skladu s postupkom koji je utvrdilo Sudbeno vijeće (*točka 14. Opisa za kaznene stvari*).

Može se upotrebljavati automatska tehnologija pretvaranja govora u tekst.

Zakonom o kaznenom postupku (*članak 5. Žalba tijekom istrage*) predviđa se mogućnost žalbe na postupovne radnje i odluke istražnog službenika i državnog odvjetnika.

Člankom 6.271 Građanskog zakonika Republike Litve predviđa se mogućnost dobivanja naknade za štetu prouzročenu nezakonitim radnjama (aktima, propustima) tijela javne vlasti ili njegovih zaposlenika koje izravno utječu na prava, slobode i interese pojedinaca (pravni ili pojedinačni akti, upravni akti, fizički akti itd. državnih ili općinskih tijela, izuzev sudskih presuda, rješenja i odluka).

Vrstu konferencije (videokonferencija ili telekonferencija) i posebnu tehnologiju za videokonferenciju (centralizirana oprema suda za videokonferenciju („centralizirana sudska oprema”), Zoom, Microsoft Teams, fiksni ili mobilni telefon itd.) odabire, organizira i njome upravlja sudac koji vodi predmet, uzimajući u obzir okolnosti predmeta, videokonferencijsku tehnologiju dostupnu sudu i njezinu dostupnost te pristup sudionika u postupku relevantnoj tehnologiji.

S obzirom na potrebu da se osigura elektronička sigurnost podataka koji se pružaju u sudskim postupcima na daljinu, preporučuje se upotreba videokonferencijskih tehnologija koje je Nacionalni centar za kibernetičku sigurnost ocijenio i priznao kao sigurne, pri čemu koliko je to moguće treba dati prednost:

- centraliziranoj sudskoj opremi
- platformi Zoom na temelju licencija dodijeljenih sudovima (putem sudskog računa).

Kako bi se osiguralo da su tehnička sredstva dostupna sudu pravilno raspodijeljena i da suci imaju jednak pristup videokonferencijskoj tehnologiji nabavljenoj u okviru sudskog sustava, preporučuje se da sud donese raspored njezine upotrebe, postupak rezervacije ili druge organizacijske mjere dogovorene u okviru suda (*točke od 3.2. do 3.4. Preporuka*).

Sudski postupci u kojima se upotrebljava videokonferencijska tehnologija organiziraju se u skladu s pravilima sudskog postupka utvrđenima u Zakonu o kaznenom postupku, postupkom za upotrebu videokonferencijske tehnologije utvrđenim u Opisu i drugim pravnim aktima (*točka 5. Opisa za kaznene stvari*), poglavljem II. Opisa (organizacija i vođenje videokonferencija) te u skladu s postupkom utvrđenim u točkama od 3. do 5. Preporuka.

Kazneni postupak i prisutnost sudionika u sudskim postupcima putem videokonferencijske tehnologije mogu se organizirati na vlastitu inicijativu suda ili na zahtjev sudionika, koji se može podnijeti sudu u pisanom obliku ili usmeno iznijeti na raspravi. Svjedoci, vještaci, stručnjaci, tumači i druge osobe uključene u postupak podnose zahtjev za sudjelovanje na raspravi putem videokonferencijske tehnologije (*točka 6. Opisa za kaznene stvari*).

O pitanju treba li raspravu održati putem videokonferencije odlučuje se obrazloženim rješenjem suda pred kojim se vodi postupak. Prije izdavanja naloga sud pred kojim se vodi postupak kontaktira osobu koju je imenovalo tijelo (sud, državno odvjetništvo, litavska zatvorska služba) kojoj je upućen zahtjev za organizaciju videokonferencije tijekom postupka, koja je odgovorna za upotrebu i održavanje videokonferencijske opreme te organizaciju videokonferencija, o mogućnosti organiziranja videokonferencije te se dogovaraju o mjestu održavanja, datumu i vremenu videokonferencije. Nacionalna uprava sudova na intranetu sudskog sustava objavljuje popis osoba koje je imenovalo tijelo (sud, državno odvjetništvo, tijelo u okviru zatvorske službe) kojima je upućen zahtjev za organizaciju videokonferencije tijekom sudskog postupka i koje su odgovorne za upotrebu i održavanje videokonferencijske opreme te organizaciju videokonferencija, zajedno s podacima za kontakt tih osoba (institucija, telefonski broj, e-adresa). U slučaju promjene imenovane osobe ili njezinih podataka za

kontakt, obavješćuje se Nacionalna uprava sudova koja onda ažurira popis (točka 6. Opisa).

Tijekom rasprave može se upotrebljavati automatska tehnologija pretvaranja govora u tekst.

ZKP-om se predviđa identifikacija osoba prisutnih na raspravi:

sudionik u postupku, koji sudjeluje na raspravi putem videokonferencijske tehnologije, identificira se i pokazuje ispravu kojom se dokazuje njegov identitet tako da je sud može usporediti s preslikom dokumenta, ovjerenom u skladu s postupkom utvrđenim zakonom i podnesenom sudu i/ili s dokumentima u spisu predmeta iz kojih se može potvrditi identitet osobe

sud osigurava da se tijekom rasprave osobni identifikacijski broj sudionika u postupku i drugi podaci iz identifikacijske isprave ne otkrivaju drugim sudionicima u postupku ili trećim osobama, osim u slučajevima u kojima drugi sudionici u postupku mogu znati te podatke iz spisa predmeta kojem imaju pristup u skladu s postupkom utvrđenim u Zakonu o kaznenom postupku.

Ako osoba prisustvuje raspravi putem videokonferencijske tehnologije, a sud pred kojim se vodi kazneni predmet opravdano sumnja u identitet te osobe i te se sumnje ne mogu otkloniti, sud odgađa raspravu i ona se održava u izravnoj prisutnosti osoba koje je sud pozvao (točke 12. i 13. Opisa za kaznene stvari).

Identitet osobe koja se ispituje putem videokonferencije može se utvrditi i drugim sredstvima odlukom suda pred kojim se vodi postupak (točka 13. Opisa).

Sudac, državni odvjetnik i istražni službenik moraju dati upute sudionicima u postupku o njihovim postupovnim pravima i osigurati njihovu sposobnost ostvarivanja tih prava (članak 45. ZKP-a).

Sudski postupci u kojima se upotrebljava videokonferencijska tehnologija organiziraju se u skladu s pravilima sudskog postupka utvrđenima u Zakonu o kaznenom postupku, postupkom za upotrebu videokonferencijske tehnologije utvrđenim u ovom Opisu i drugim pravnim aktima (točka 5. Opisa za kaznene stvari).

Prava osumnjičenika (članak 21. stavak 4. ZKP-a), okrivljenika (članak 22. stavak 3. ZKP-a) i žrtve (članak 28. ZKP-a) i drugih sudionika u postupku propisana su ZKP-om.

Sudionici u postupku (osumnjčeniku, okrivljeniku, žrtvi itd.) imaju pravo na usluge tumača (članak 8. ZKP-a).

Svaka osoba osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela ima pravo biti odmah obaviještena, na jeziku koji u potpunosti razumije, o prirodi i razlozima optužbe, imati na raspolaganju odgovarajuće vrijeme i sredstva za pripremu svoje obrane, ispitati ili zatražiti ispitivanje svjedoka te besplatno koristiti usluge tumača ako ne razumije ili ne govori litavski jezik (članak 45. stavak 7. ZKP-a).

Prema potrebi, sud koji upućuje zahtjev i tijelo primatelj zahtjeva koordiniraju mjere za zaštitu osobe koju treba saslušati i osiguravaju da osobi koju treba saslušati pomaže, prema potrebi, tumač (točka 12. Opisa).

Trebalo bi upotrebljavati videokonferencijske tehnologije koje je Nacionalni centar za kibernetičku sigurnost evaluirao i priznao kao sigurne te pritom, koliko je to izvedivo, dati prednost:

- centraliziranoj sudskoj opremi
- platformi Zoom.

4. Pristojbe za postupke u građanskim i trgovačkim stvarima

Uredba (EZ) br. 1896/2006 o uvođenju postupka za europski platni nalog

Pravila utvrđena u članku 434. stavcima 1. do 3. Zakona o građanskom postupku Republike Litve za izračun i plaćanje administrativnih pristojbi (članak 21. litavskog Zakona br. X-1809 od 13. studenog 2008. o provedbi zakonodavstva Europske unije i međunarodnog zakonodavstva kojim se uređuju građanski postupci (dalje u tekstu „Zakon”) primjenjuju se u postupku izdavanja europskog platnog naloga.

Uredba (EZ) br. 861/2007 o uvođenju europskog postupka za sporove male vrijednosti

Na europske sporove male vrijednosti primjenjuje se administrativna pristojba u iznosu utvrđenom u članku 80. stavku 1. točki 1. Zakona o građanskom postupku Republike Litve (*članak 27. Zakona*).

Uredba (EU) br. 655/2014 o uspostavi postupka za europski nalog za blokadu računa kako bi se pojednostavila prekogranična naplata duga u građanskim i trgovačkim stvarima

Za zahtjev za europski nalog za blokadu računa, kao i na pravne lijekove iz poglavlja 4. Uredbe (EU) br. 655/2014, primjenjuje se administrativna pristojba jednaka eventualnoj administrativnoj pristojbi koja se plaća za zahtjeve za privremenu pravnu zaštitu ili pojedinačne žalbe protiv naloga za privremenu pravnu zaštitu, ovisno o slučaju (*članak 31.¹⁹ Zakona*).

Uredba (EZ) br. 805/2004 o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine

Zahtjevi za ispravak ili opoziv europskog naloga za izvršenje oslobođeni su plaćanja administrativne pristojbe (*članak 16. stavak 3. Zakona*).

Zahtjev dužnika za odbijanje izvršenja iz članka 21. Uredbe (EZ) br. 805/2004 oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 17. stavak 2. Zakona*).

Uredba (EU) br. 650/2012 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršavanju odluka te prihvatanju i izvršavanju javnih isprava u nasljednim stvarima i o uspostavi Europske potvrde o nasljeđivanju

Zahtjev za priznavanje odluke stranog suda (arbitraža) oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 811. stavak 4. Zakona o građanskom postupku*).

Zahtjev za odobrenje izvršenja presude suda države članice Europske unije oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 4. stavak 4. Zakona*).

Uredba (EU) br. 1215/2012 o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (preinaka)

Zahtjev za priznavanje odluke stranog suda (arbitraža) oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 811. stavak 4. Zakona o građanskom postupku*).

Zahtjev za odobrenje izvršenja presude suda države članice Europske unije oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 4. stavak 4. Zakona*).

Uredba (EU) br. 606/2013 o uzajamnom priznavanju zaštitnih mjera u građanskim stvarima

Zahtjeve za odbijanje priznavanja ili izvršenja zaštitne mjere u skladu s člankom 13. Uredbe (EU) br. 606/2013 razmatra Prizivni sud Litve. Ti se zahtjevi ispituju primjenom *mutatis mutandis* odredbi članka 4. stavaka 4., 5. i 6. Zakona (*članak 31.¹⁶ stavak 21. Zakona*).

Zahtjev za priznavanje odluke stranog suda (arbitraža) oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 811. stavak 4. Zakona o građanskom postupku*).

Zahtjev za odobrenje izvršenja presude suda države članice Europske unije oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 4. stavak 4. Zakona*).

Uredba (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja

O zahtjevima za odbijanje izvršenja odluke suda podrijetla o uzdržavanju, u cijelosti ili djelomično, kako je navedeno u članku 21. stavku 2. Uredbe, odlučuje Žalbeni sud Litve. Ti se zahtjevi ispituju primjenom *mutatis mutandis* odredbi članka 4. stavaka 4., 5. i 6. Zakona (*članak 31.³ stavak 1. Zakona*).

Zahtjeve za proglašenje izvršivosti u skladu s člankom 27. stavkom 1. Uredbe br. 4/2009 i žalbe protiv sudskih odluka o takvim zahtjevima u skladu s člankom 32. stavkom 2. Uredbe br. 4/2009 ispituje Žalbeni sud Litve. Ti se zahtjevi i pravni lijekovi ispituju primjenom *mutatis mutandis* odredbi članka 4. stavaka 4., 5. i 6. Zakona (*članak 31.⁴ stavak 1. Zakona*).

Zahtjev za priznavanje odluke stranog suda (arbitraža) oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 811. stavak 4. Zakona o građanskom postupku*).

Zahtjev za odobrenje izvršenja presude suda države članice Europske unije oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 4. stavak 4. Zakona*).

Uredba (EU) 2016/1103 o provedbi pojačane suradnje u području nadležnosti, mjerodavnog prava te priznavanja i izvršenja odluka u stvarima bračnoimovinskih režima

Zahtjev za priznavanje odluke stranog suda (arbitraža) oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 811. stavak 4. Zakona o građanskom postupku*).

Zahtjev za odobrenje izvršenja presude suda države članice Europske unije oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 4. stavak 4. Zakona*).

Uredba (EU) 2019/1111 o nadležnosti, priznavanju i izvršenju odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću te o međunarodnoj otmici djece (preinaka)

Zahtjeve za odluku iz članka 30. stavka 3. Uredbe (EU) 2019/1111 da ne postoje razlozi za odbijanje priznavanja iz članka 38. i 39. Uredbe (EU) 2019/1111, zahtjeve za odbijanje priznavanja iz članka 40. stavka 1. Uredbe (EU) 2019/1111 te zahtjeve za odbijanje izvršenja iz članka 59. stavka 1. Uredbe (EU) 2019/1111, ako se temelje na odredbama članka 39. Uredbe (EU) 2019/1111 ili na drugim osnovama utvrđenima u Uredbi (EU) 2019/1111, ispituje Žalbeni sud Litve. Takvi se zahtjevi ispituju primjenom mutatis mutandis odredbi članka 4. stavaka 4., 5. i 6. Zakona (*članak 9. stavci 2. i 3. Zakona*).

Zahtjeve za prijenos nadležnosti stranog suda i zahtjeve za prijenos nadležnosti na strani sud iz članka 12. i 13. Uredbe (EU) 2019/1111 i članka 8. i 9. Haške konvencije od 19. listopada 1996. ispituje Žalbeni sud Litve. Takvi se zahtjevi razmatraju u skladu s postupkom utvrđenim u poglavlju XXXIX. Zakona o parničnom postupku Republike Litve, u mjeri u kojoj Uredbom (EU) 2019/1111, Haškom konvencijom od 19. listopada 1996. i ovim zakonom nije drukčije predviđeno. Takvi su zahtjevi oslobođeni plaćanja administrativne pristojbe (*članak 12.² stavci 1. i 2. Zakona*).

Zahtjev za priznavanje odluke stranog suda (arbitraža) oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 811. stavak 4. Zakona o građanskom postupku*).

Zahtjev za odobrenje izvršenja presude suda države članice Europske unije oslobođen je plaćanja administrativne pristojbe (*članak 4. stavak 4. Zakona*).

Izdavanje preslika (izvadaka) u skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja.

U skladu s člankom 81. Zakona o građanskom postupku, iznos pristojbe za preslike spisa predmeta (uključujući elektronički spis) i postupak plaćanja pristojbe utvrđeni su Odlukom br. 1368 Vlade Republike Litve od 3. studenog 2004. o odobrenju opisa postupka utvrđivanja i plaćanja pristojbi za preslike spisa kaznenih predmeta i njegovih dokumenata u istražnim ustanovama, uredima državnog odvjetništva i na sudovima te za preslike upravnih i građanskih predmeta i njihovih dokumenata na sudovima.

Za izdavanje, ispravak, izmjenu ili ukidanje Europske potvrde o nasljeđivanju i pripremu popratnih dokumenata u skladu s Uredbom (EU) br. 650/2012 *javnom bilježniku plaća se pristojba* u skladu s točkama 16., 30.6. i 30.7. popisa javnobilježničkih pristojbi (naknada) za obavljanje javnobilježničkih akata, pripremu nacrtu transakcija, savjetovanje i tehničke usluge te oslobađanje od tih pristojbi, kako je odobreno Rezolucijom br. 498 Vlade Republike Litve od 28. lipnja 2023.

Izdavanje potvrda u skladu s Uredbom (EU) br. 1215/2012

Potvrdu u skladu s člankom 53. Uredbe izdaje sud koji je donio odluku na zahtjev predmetne osobe. Zahtjev za takvu potvrdu podnosi se u okviru općeg postupka poštom ili putem informacijskog sustava litavskih sudova LITEKO. Za podnošenje zahtjev za izdavanje potvrde ne plaća se administrativna pristojba. To nije novi spor, stoga se potvrda izdaje na kraju postupka i nakon ispitivanja merituma predmeta nakon što je presuda postala pravomoćna.

Potvrde u skladu s člankom 60. Uredbe na zahtjev osobe izdaje:

- 1. javni bilježnik koji je izdao javnu ispravu. Za to se plaća javnobilježnička pristojba.*
- 2. sud koji je donio odluku kojom se odobrava sporazum o nagodbi. Zahtjev za takvu potvrdu podnosi se u okviru općeg postupka poštom ili putem informacijskog sustava litavskih sudova LITEKO. Za podnošenje zahtjev za izdavanje potvrde ne plaća se administrativna pristojba. To nije novi spor, stoga se potvrda izdaje na kraju postupka i nakon ispitivanja merituma predmeta.*

Izdavanje potvrda u skladu s Uredbom (EU) br. 606/2013

Zahtjevi za potvrde izdane u skladu s člancima 5. i 14. Uredbe podnose se u okviru općeg postupka poštom ili putem informacijskog sustava litavskih sudova LITEKO. Za podnošenje zahtjev za izdavanje potvrde ne plaća se administrativna pristojba. To nije novi spor, stoga se potvrda izdaje na kraju postupka i nakon ispitivanja merituma predmeta.

Izdavanje potvrda u skladu s Uredbom (EU) 2016/1103

Zahtjevi za potvrde izdane u skladu s člankom 45. stavkom 3. točkom (b) Uredbe podnose se u okviru općeg postupka poštom ili putem informacijskog sustava litavskih sudova LITEKO. Za podnošenje zahtjeva za izdavanje potvrde ne plaća se administrativna pristojba. To nije novi spor, stoga se potvrda izdaje na kraju postupka i nakon ispitivanja merituma predmeta.

Izdavanje potvrda u skladu s Uredbom (EU) 2016/1104

Zahtjevi za potvrde izdane u skladu s člankom 45. stavkom 3. točkom (b) Uredbe podnose se u okviru općeg postupka poštom ili putem informacijskog sustava litavskih sudova LITEKO. Za podnošenje zahtjeva za izdavanje potvrde ne plaća se administrativna pristojba. To nije novi spor, stoga se potvrda izdaje na kraju postupka i nakon ispitivanja merituma predmeta.

Izdavanje potvrda u skladu s Uredbom (EU) br. 2019/1111

Zahtjevi za potvrde u skladu s Uredbom podnose se u okviru općeg postupka poštom ili putem informacijskog sustava litavskih sudova LITEKO. Za podnošenje zahtjev za izdavanje potvrde ne plaća se administrativna pristojba. To nije novi spor, stoga se potvrda izdaje na kraju postupka i nakon ispitivanja merituma predmeta.

Uredba (EU) 2015/848 o postupku u slučaju nesolventnosti (preinaka)

Prijava tražbina vjerovnika u skladu sa zakonima o nesolventnosti pravnih osoba Republike Litve (članak 41.) i o stečaju fizičkih osoba Republike Litve (članak 23.) oslobođena je od poreza.

Protiv sudskog naloga kojim se odobrava ili odbija prijava tražbina vjerovnika može se podnijeti izvanredna žalba u skladu s postupkom utvrđenim zakonom (pojedinačna žalba podliježe plaćanju administrativne pristojbe u skladu s člankom 80. stavkom 2. Zakona o građanskom postupku).

Komunikacija između fizičkih ili pravnih osoba ili njihovih zastupnika i središnjih tijela izuzeta je na temelju Uredbe br. 4/2009 (osim povrata troškova besplatne pravne pomoći u skladu s postupkom utvrđenim u Zakonu Republike Litve o pravnoj pomoći koju jamči država).

Komunikacija (podnošenje zahtjeva itd.) sa središnjim tijelima izuzeta je na temelju Uredbe 2019/1111.

Komunikacija (podnošenje zahtjeva) nadležnim tijelima u skladu s poglavljem IV. Direktive 2003/8/EZ.

Ne naplaćuju se naknade za podnošenje zahtjeva nadležnom tijelu (Usluga pravne pomoći koju jamči država), ali možda će biti potrebno nadoknaditi popratne troškove tumačenja, zahtjeva za pravnu pomoć i dokumenata kojima se dokazuje pravo osobe na primanje pravne pomoći itd. u skladu s postupkom utvrđenim u Zakonu Republike Litve o pravnoj pomoći koju jamči država.

5. Metode elektroničkog plaćanja

U okviru provedbe Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća Litva je od 1. siječnja 2016. prešla u jedinstveno

područje plaćanja u eurima (SEPA) za kreditne transfere i izravna terećenja.

Administrativne pristojbe, novčane kazne koje izriče sud, troškovi sekundarne pravne pomoći i troškovi postupaka dodijeljenih državi mogu se:

1. platiti bankovnim prijenosom na račune za naplatu proračunskih prihoda Državnog poreznog inspektorata pri Ministarstvu financija koji se vode u različitim bankama. Brojevi računa Državnog poreznog inspektorata nalaze se [OVDJE](#)
2. platiti putem interneta na [e.teismas.lt](#). Potrebno je napomenuti da ako se postupovni akti i njihovi prilozi sudu podnose isključivo elektroničkim putem i ako je podnositelj zahtjeva zatražio da mu se postupovni akti dostavljaju samo na taj način, plaća se 75 % iznosa administrativne pristojbe koja se plaća za predmetni postupovni akt.

Prilikom plaćanja bankovnim prijenosom na račune za naplatu proračunskih prihoda Državnog poreznog inspektorata pri Ministarstvu financija, osobe mogu odabrati način plaćanja koji im je prikladan i dostupan.

Dostupnost metoda plaćanja promiče se i poticanjem plaćanja 75 % iznosa administrativne pristojbe koja se plaća za predmetni postupovni akt kada se postupovni akti i njihovi prilozi podnose isključivo elektroničkim putem, čime se smanjuje korištenje gotovinskih plaćanja.

6. Obavijest o ranoj upotrebi decentraliziranog IT sustava

Ne postoje planovi za početak upotrebe decentraliziranog IT sustava prije rokova utvrđenih u Uredbi (EU) 2023/2844.

7. Obavijest o ranoj upotrebi videokonferencije u građanskim i trgovačkim stvarima

Ne postoje planovi za primjenu članka 5. Uredbe (EU) 2023/2844 prije 1. svibnja 2025.

8. Obavijest o ranoj upotrebi videokonferencije u kaznenim stvarima

Ne postoje planovi za primjenu članka 6. Uredbe (EU) 2023/2844 prije 1. svibnja 2025.

■ Posljednji put ažurirano: 17/04/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.